

18 AUG. 1980

TIL
DISTRIKTSTYRENEINNKALLING TIL KONFERANSEN OM INTERNASJONALT OG ANTI-
IMPERIALISTISK ARBEID

Kamerater!

Dere har tidligere blitt varslet om denne konferansen. Dere innkalles nå til konferansen.. (13. - 14. sept.)
Dere pålegges å stille med en kamerat fra DS.

Hensikten med konferansen er å få drøfta partiets internasjonale og anti-imperialistiske arbeid (ta opp motsigelser når det gjelder linjer, prioritering mm., øke kunnskapsnivået, finne metoder for å gjøre partiets internasjonale kunnskaper til hele partiets eiendom i størst mulig grad, og avklare det anti-imperialistiske arbeidets plass i partiet.)

I. Dagsorden1. Om partiets internasjonale kontaktarbeid.

Innledinga vil ta opp bla:

- Den strategiske betydninga av å ha vel utvikla forbindelser med den **internasjonale** m-l-rørsla, fringjøringsbevegelser og demokratisk opposisjon.
- Gå gjennom de faktiske forbindelsene våre.
- Legge fram de faktiske tendensene i m-l-rørsla (motsigelsene) Hva er egentlig m-l-rørsla i dag?
- Om høyretendenser i partiets internasjonale arbeid. (Tendenser til motstand mot internasjonalt arbeid.) Økonomistiske tendenser.
- Hvordan gjøre kunnskapen om den internasjonale m-l-rørsla frigjøringsbevegelsene og demokratisk opposisjon til partiets eiendom så langt som mulig?

(Tilleggskommentar: Det finnes ideer i partiet om at det er feil og reint ut sløseri med penger å ha mye kontakt med ulike m-l-organisasjoner/partier ettersom disse ofte er små og særlig i dag i ulike former for krise. Vi er sterkt uenig i denne ideen, og ønsker å diskutere den.)

2. Partiets anti-imperialistiske arbeid.

Innledinga vil ta opp bla:

- Den strategiske betydninga av dette arbeidet, mot høyre-ideer av økonomistisk art.
- Et forsøk på å oppsummere erfaringene med linjer, taktikk og prioritering de siste åra (Objektive vansker, egne feil mm.)
- Påstand om at anti-imperialistisk arbeid i dag prioriteres altfor lågt i partiet, og at dette skyldes politiske motsigelser først og fremst (Høyre-tendenser)
- Om de videre linjene: Høg prioritering av aktiv solidaritet med sosialimperialismens ofre i ei førkrigstid. (Om de enkelte områdene). Hva med øvrige områder?
- Forholdet mellom topp-plansdiplomati og grunnplansaktivisme
- Spørsmålet om anti-imperialistisk arbeid i fagbevegelsen.
- Hvordan skal anti-imperialistisk arbeid bli en normal del av hele partiets arbeid?
- Afghanistanarbeidet

II. MATERIALE TIL FORBEREDELSE

1. Om den strategiske betydninga av proletarisk internasjonalisme, om økonomistiske tendenser mm:

"Et forslag til den internasjonale kommunistiske bevegelsens generallinje" (Kinas Kommunistiske Parti, 1963) Punktene 8 og 10.

-Lenin: Hva må gjøres? (Bind 2 fra Oktober), s.81-87. (Politiske avsløringer" og "Opplæring i revolusjonær virksomhet".) (Evt. også side 90-107).

-Lenin: "Venstre kommunismen-en barnesjukdom" (Bind 11, Oktober) Artikkelen "Foreløpig utkast til teser om det nasjonale spørsmålet og kolonispørsmålet", s. 206-213.
-Kinas Kommunistiske Partis rolle i den nasjonale krigen" Mao Zedong, Skrifter i utvalg, Oktober s. 103-108.)

2. En del om enhetsfrontens betydning:

Spørsmålet om uavhengighet og initiativ innafor enhetsfronten" Mao Zedong, Utvalgte Verker, bind 2 s.213-217. (I engelsk utgave).

- "Om politikk", samme bok s. 441-449.

3. Vedlagte notater kan være nyttige. (Og høyst foreløpige)

-Noen tanker om situasjonen i den internasjonale kommunistiske bevegelsen"

- "Oversikt over partiets internasjonale kontakter"

- "Om situasjonen i partiets anti-imperialistiske arbeid"

- "Øst-Europa-Tjekkosllovakia"

- "Notat om støttearbeidet for folket i Kampuchea"

4. Forslag til nytt prinsippprogram for partiet. (de relevante delene, samt forslaget til arbeidsprogram, ditto)

III

-OPPMØTEOPPLEGG: Vedlagt i egen konvolutt

Vi ønsker Vel Møtt!

Kameratslig hilsen
Internasjonalt Utvalg.
(På oppdrag fra SKAU)

6 VEDLEGG

NOEN TANKER OM SITUASJONEN I DEN INTERNASJONALE KOMMUNISTISKE
BEVEGELSEN (IKB) :

18 AUG. 1980

En påstand du ofte møter internasjonalt, og som heller ikke er ukjent her hjemme er at "det er krise i marxismen".

I dette ligger at det i mange partier med hovedvekt i Europa reises diskusjoner og stilles spørsmål ved sentrale marxistiske læresetninger som:

- betydninga av det kommunistiske partiet
- om den demokratiske sentralismen som organisasjonsprinsipp
- Om proletariatets diktatur

Det reises videre spørsmål om utviklinga i Kina hvor enkelte partier går svært langt i sine konklusjoner og dømmer Kina nord og ned mens andre opprettholder 100%-pro linja.

Stalins rolle blir også debattert i enkelte partier, og det er hos enkelte tendenser i retning av å forkaste ham som en av klassikerne.

Partiet har inntatt følgende posisjon til dette spørsmålet:

- Det er ikke generell krise i marxismen. Derimot kan vi snakke om krise i den marxistisk-leninistiske bevegelsen, som bl.a. grunner seg i dårlig kjennskap til og mangelfull tillempling av marxismen. Til dette kan det sies mye. Jeg lar denne påstanden stå ukommentert her. Diskusjonen vil komme opp på seminaret..

Mange av de temaene som er skissert ovenfor er det behov for å diskutere. Spørsmålet om hvordan sosialismen skal bygges i de høyt utvikla kapitalistiske landa i vest-Europa er ikke løst. Hvorfor ml-bevegelsen i Europa i hovedsak forblir en promillebevegelse er et annet spørsmål vi må avklare for å komme videre. Derfor er det galt å slutte at alle diskusjon omkring disse temaene er feilaktig og skadelig.

Men det er riktig å skille to tendenser fra hverandre:

- En likvidatorisk som gjennom disse diskusjonene fjerner seg fra den marxistiske teorien, oppløser partiet (KPD i V-Tyskland) eller endrer partiet henimot et tradisjonelt arbeiderparti (Diskuteres i PTE i Spania), og som i flere partier har ført til tildels store avskallinger helt opp i ledelsen (PCML i Frankrike)
- En konstruktiv linje som utvikler disse diskusjonene for å i større grad basere partiets politikk på de lokale forhold i det enkelte land. Samtidig holder en fast ved de grunnleggende partiteorier og prinsipper for organisering, teorien om en væpna sosialistisk revolusjon osv.

Disse diskusjonene er mye mer nyanserte og tar opp langt flere spørsmål enn det er mulig å behandle her.

Mange partier vikker i dag å være for en stor del handlingslammet på grunn av interne stridigheter omkring disse og beslektede problemer.

Vi mener samtidig at det er en positiv trend å spore som bl.a. gir seg utslag i økende vilje og arbeid for å forene ulike ml-grupperinger i de enkelte land:

- Storbritannia, Sveits, Frankrike, Hellas, Island,

La oss se litt ut over vår del av verden - la oss se på Asia og Latin-Amerika - hvordan står påstanden om krise i marxismen i forhold til situasjonen der?

I Asia har vi foruten Kinas kommunistiske parti det Kampucheanske som i dag påfører Vietnam store tap og problemer - som fører den mest omfattende og hardeste geriljakrigen i verden i dag. I nabolandene finner vi gelijapartiene i Thailand, Burma, Malaysia og Indonesia, på Fillipinene og Nord Kalamantan. De har i årtier ført en framgangsrik geriljakamp og kontrollere tildele store områder av sine respektive land. Tyder det på krise?

I Latin Amerika hadde kameratene i Bolivia forut for kuppet 20 representanter i parlamentet, 3 ministre i regjeringa og presidenten i parlamentet var partiets formann.

I Peru har partiet 5 kamerater i parlamentet og senatet valgt inn på partiliste.

Både i Argentina og Uruguay arbeider kameratene aktivt for å bygge opp en brei demokratisk bevegelse mot militærdiktaturene. Dette arbeidet er i bra framgang.

I alle disse partiene diskuteres mange av de samme spørsmålene som innenfor IKB i Europa. Men det blir vanvittig å kalle det en krise alment når vi samtidig ser så store konkrete resultater i disse partiene enten det dreier seg om parlamentarisk arbeid, undergrunns-virksomhet eller geriljakamp. Dette er partier som etter vår kunnskap legger stor vekt på å tillemppe marxismen til forholdene i eget land og som fører diskusjonene om overnevnte problemer ut fra det perspektivet.

Holdningen til Kina er interessant og viktig skal en vurdere situasjonen i IKB. Her kjenner vi best til Europa som naturlig er.

De europeiske "pekingeserne" er kjent her hjemme som ellers som 100% frelst - som avskrivningsbyrå mm. Bruddet mellom Kina og Albania og seinere Maos død og det siste - kinesernes fordømming av kulturrevolusjonen som i hovedsak negativ har tvunget IKB i Europa som ellers i verden ut av mors trygge favn. Vi må stå på egne bein.

Noen har valgt å innta en meget kritisk holdning til Kina (KAP), for

andre har det endt opp i totalt å avskrive Kina som revisjonistisk (MLR). I flere partier har spørsmålet om Kina og utviklinga der resultert i avspaltninger i toppen (EKKE og MLKKE). På den andre sida har vi partier som fortsatt holder på linja 100% oppslutning om det kineserne gjør og som stiller seg svært skeptisk til all kritikk (PCMLB). Sjøl har vi lagt oss på et standpunkt som hverken gir 100% oppslutning om alle politiske utkjør fra den kinesiske ledelsen samtidig som vi holder klart fast ved at vi ser på Kina som sosialistisk og mener hovedsida er positiv. Gjennomgående er de fleste partiene i Europa svært tilbakeholdende med å sette fram sin kritikk offentlig. Danskene har gått ganske langt i Arbeideravisen - likeså har vi åpent lagt fram mange av våre betenkeligheter.

Jeg har tidligere nevnt problemet med at ml-bevegelsen i Europa for en stor del er en promillebevegelse. Mange land har gjennom flere år vært høgsmøkt av utallige splittelser (Sverige, Italia, Nederland bl.a.) Mange partier strir i dag med store økonomiske problemer. Umiddelbart kan det virke ganske håpløst nå en skal vurdere framtida for denne bevegelsen, som etter min mening vil være av pvermåte stor betydning ved en eventuell krig mellom USA og Sovjet om Europa. For hvem skal ta initiativet til en motstandskamp i form av geriljakrig? Hvem skal stå mot ettergivenesspolitikken? Ansvarer som etter min mening påhviler IKB i dagens skjerpede verdenssituasjon er stort. Derfor er denne bevegelsen så viktig for oss. Derfor er det viktig at vi får diskutert vårt forhold til denne bevegelsen som helhet, og får diskutert de særegne problemene den bakser med for tida.

Men er det så håpløst i Europa? Jeg har allerede nevnt endel positive trekk fra andre verdensdeler.

I Belgia har PTB 4 bystyremedlemmer. I Hellas har EKKE likeså, bl.a. en representant i Athen. I Spania fikk ORT som nå er slått sammen med PTE til PTE flere titalls kommunestyrerepresentanter, og hadde borgermestere i flere byer. SKP i Sverige har fortsatt 5 eller 6 kommunestyrerepresentater, selvom de hadde en viss tilbakegang ved valget høsten 79.

Tilsvarende eksempler kan vi finne på flere områder - de ulike partiene hr sine sterke sider hvor de har befestet en viss posisjon innefor eget land. Mitt spørsmål er hvordan vi skal kunne utnytte alle disse positive erfaringene gjennom utveksling og diskusjon over landegrensene.

Diskusjoenen som har gått i Klassekampens spalter omkring Oktobers utgivelse av Kapitalen har sine paralleller i andre partier i Europa, og kanskje ellers i verden.

Den avspeiler etter min mening mye av diskusjonen om hva er marxismen og hvordan står den økonomiske teorien i forhold til f.eks spørsmålet om demokratiet. Flere partier har i lengre tid ført diskusjonen om demokrati, holdningen til den økologiske bevegelsen osv. helt uavhengig av spørsmålet om de økonomiske faktorene. Dette mener jeg konkret viser vår manglende grep om den marxistiske teorien - vi griper fatt i problemer som i den store sammenhengen er underordnede. Det betyr ikke at demokrati under sosialismen, økologi osv er uviktig - diskusjonen om hvordan vi skal stille oss til disse spørsmålene blir viktig, og må løses. Men det må ikke skje ved å kaste teorien som marxismen ut med badebannet.

PTB (Belgia) tidl. AMADA/TPD
PCMLB (Belgia) La voix communiste
EKKE (Hellas)

MOTTATT
18 AUG. 1980

Videre har vi hatt kontakt med:

MLKKE (Hellas)
PCUDI (Italia)
PMLI (Italia) Il Bolchevico
KBØ (Østerrike)
KEN (m-1) (Nederland)
KAO-m1 (nederland)
GML (Nederland)
RCLB (Storbritannia) Våren 80 slått sammen med CWM

Av frigjøringsbevegelser har partiet spesielt hatt kontakt med:

PAC (Azania)
ZANU (Zimbabwe)
EPLF (Eritrea)
ELF (Eritrea)
PLO (

Ulike deler av den kurdiske bevegelsen
De kjempende Mojahid (Afghanistan)

Når det gjelder den demokratiske opposisjonen i Øst Europa har
partiet utvikla gode forbindelser til Charta 77

Denne lista er ikke komplett, spesielt mhp uformelle kontakter som
har vært, men den gir et bilde av partiets internasjonale arbeid
slik det står nå.

18 AUG. 1980

OM SITUASJONEN I PARTIETS ANTI-IMPERIALISTISKE ARBEID:

Disse tankene om situasjonen i partiets anti-imperialistiske arbeid er skrevet av en kamerat, og står for hans regning.

Først noen ord om historia:

Partiet har en stolt tradisjon i anti-imperialistisk arbeid - bevegelsen vokste tildels fram gjennom solidaritetsarbeidet med Vietnam og Palestina. Arbeidet var sterkt aktivistrettet - omtrent ingen vekt ble lagt på politiske allianser.

Etter 1975 ble det forsøkt et antiimperialistisk arbeid i tråd med 3 verden teorien - en generell antiimp. komite som skulle dekke all kamp mot imperialismen. Etter noen år med ujevnt resultat helte en mer og mer i retning av komiteer som tok opp et konkret kampområde, og brodden i det anti-imperialistiske arbeidet rettet seg mer og mer mot Sovjet.

Eritrea ble den første forsøkskaninen i denne nye utgaven solidaritetsarbeid - her ble all vekt lagt på allianser og topp-påandsdiplomati. aktivistarbeidet ble levnet liten plass. Siden 77 har partiet gjort store framganger i arbeidet med å opprette breie politiske allianser på anti-imperialistiske saker. De største seirene er nådd i Afghanistanarbeidet, med demonstrasjoner i januar/februar og stadig nye komiteer i dag. Dette har også slått positivt ut i 21. august arbeidet i år - se Kristisansand, Trondheim og Tromsø f.eks.

Ikke uten grunn at Pål Hougen, formann i Afghanistankomiteen i Oslo påpekte på kulturleiren på Tromøya at uten AKP(m-l) ville bredden i Afghanistanarbeidet vært en umulighet. En uttalelse som forplikter.

Men til forskjell fra Eritreaarbeidet legger Afghanistankomiteen stor vekt på aktivistorganisering. En sammensmeltning av de to arbeidsformene - diplomati og aktivisme - er målet.

Vi trekker ofte fram solidaritetsarbeidet med Vietnam når vi diskuterer anti-imperialisme i dag. Det er helt sikkert mye å lære fra den tiden, men noen kopiering kan vi ikke vente oss. Til det har verdnsituasjonen forandret seg for mye:

- Sovjet er på frammarsj og USA i tilbakegang. Den sovjetiske aggressjonen og imperilaismen er langt fra avslørt og godt nok kjent.
- Den internasjonale situasjonen er langt mer innfløkt. Det er langt flere kampområder.
- Det er ulike syn innad i bevegelsen, så vel som i massene, på hvordan vi skal forholde oss til USA (Sentrisme eller Myrdalisme)

- Krigsfaren er i motsetning til i 70 til 75 langt mer overhengende.

I tillegg kommer problemene som partiet har vært gjennom bl.a. av økonomisk art som har ført til en midlertidig nedprioritering av alt internasjonalt arbeid.

Dette var en langt fra fullstendig liste, men min påstand er at vi står overfor mange uløste problemer innefor den anti-imperialistiske arbeidet:

Partiet har ut fra synet på Sovjet som hovedtrusselen i dag klart prioritert solidaritetsarbeidet med sosialimperialismen offret; Afghanistan, Eritrea, Kampuchea, Tsjekkoslovakia. Dette betyr ikke at områder som Palestina og Latin Amerika skal kuttes ut, men innsatsen vil ikke trappes opp.

Hva er situasjonene i solidaritetsarbeidet her:

Afghanistan: En håndfull komiteer har sett dagens lys. I forhold til omfanget av demonstrasjoner og aksjoner like etter invasjonen er dette lite. Komiteene har lagt ulike vekt på aktivisme - i Bergen er f.eks prinsippet med representasjon fra alle de ulike organisasjonene som støtter en hamsko for dette. Likeså er det ulik praksis i forhold til hvordan innsamlende midler skal benyttes, hvor Bergen foreløpig ligger på 100% humanitær hjelp. Kristiansand har delt 50% på humanitær, 50% på betingelsesløs hjelp, og Oslo oversender alt uten betingelser. Vi mener det siste må være vårt mål. Og på tross av store seire i toppdiplomati er oppslutningen om det aktive arbeidet foreløpig laber. Mange synes å ha en motvilje mot breie allianser, og passifiseres gjennom det.

Eritrea: Her eksisterer det kun et lite hode som driver et visst diplomati. Ingen aktivistorganisering. I forbindelse med Operasjon Dagsverk i år, som går til Eritrea, har RU prioritert Eritrea på topp fram til oktober. Om dette vil gi uttelling i form av permanente Eritreagrupper på noen steder er uvisst, men skulle være mulig.

Kampuchea: En initiativkomite er opprettet i Oslo, en komite fungerer i Bergen. Noe permanent solidaritetsarbeid drives ikke. Den politiske bredden er her langt vanskeligere å nå, men samtidig er lite gjort for å utnytte de åpningene som har vist seg bl.a. i forbindelse med demonstrasjonen i Oslo i januar i år. Her er det klart at partiet ikke har maktet å sette inn de kreftene som er påkrevd for å drive arbeidet framover.

Hvis vi samtidig ser på alvor og omfanget i de angjeldende konflikter, vil jeg påstå at misforholdet mellom forutsetningene, gjennom historiske erfaringer og suksess i politisk alliansearbeid på den ene siden, og hvilke resultater som er oppnådd på den andre er skrikende.

Noen tall om flyktningsituasjonen:

Afghanistan: I Iran og Pakistan 1,5 millioner flyktninger eller 7% av befolkningen. Totalt antall flyktninger innklydert alle som lever inne i Afghanistan e. ikke kjent.

Eritrea: I Sudan ca 500.000 flyktninger eller 12% av befolkningen. Totalt er bortimot 40% av befolkningen på 4 millioner flyktninger.

Kampuchea: I Thailand ca 200.000 flyktninger eller 3 til 5% av befolkningen. Totalt er 1 million eller 15% av befolkninge flyktninger i dag.

Dette er et spørsmål vi må arbeide for å finne svaret på - hvorfor dette skrikende misforholdet?

I de siste årene vil jeg påstå at anti-imperialistisk arbeid for en stor del har vært spesielle gruppers ansvar. Faglige avdelinger og boligavdelinger har i liten eller ingen grad følt ansvar for dette arbeidet. Dette vil jeg påstå er endel av hele uviljen mot internasjonalt arbeid som har en viss utbredelse i partiet.

Skal vi løse problemene i det internasjonale arbeidet, inklusive anti-imperialistisk arbeid, må dette endres og disse spørsmålene må bli selvfølgelig å slåss for i fagforeninger og arbeid med i boligstrøk.

Vi må ta et klart standpunkt til betydninga av det internasjonale arbeidet for oss her i Norge utøver solidariteten med de som slåss. Jeg tenker på betydninga som et ledd i krigsutsettende tiltak - et ledd i å svekke Sovjets krigsmaskin.

Dette og mye mer kommer opp på konferansen.

Vel møtt!

R

Det drives mange former for solidaritetsarbeid for Øst-Europa i Norge, men lite av det er aktivist-arbeid og lite er retta inn på å mobilisere mange folk til praktisk arbeid. Der skiller 21. august-bevegelsen seg ut, men den er svekket av sesong-preget. Ellers fins PEN-klubben, Helsingfors-komiteen, aksjonsgruppa UNITY og en gryende organisering til støtte for opposisjonen i Polen, samt sjølsagt Amnesty I. Mye av det er reint menneskerettighetsarbeid og/eller engasjement til støtte for små og ukjente og ofte nokså ubetydelige grupper i Sovjet (f.eks. deler av PEN-klubbens arbeid), og med ei klar intellektuell innretting, både i form og innhold. F.eks. er det ingen organisert solidaritetsbevegelsen for den forfulgte fagbevegelsen i Sovjet, eller for de russiske feministene. Atomfysikerne, derimot...

I hele vest-europa skiller Tsjekkoslovakia seg ut i solidaritetsarbeidet, noe som er naturlig både pga av invasjonen i 1968 og eksistensen av Charta 77. C 77 er en særmerket bevegelse. Ingen "organisasjon", ingen "politisk" bevegelse, ingen massebevegelse, men likevel med en uhyre sterk politisk og sosial rolle. Den er ledet og drevet av mange svært dyktige folk, de intellektuelle kjendisene og veteranene på toppen av C 77 spiller større rolle som ansikt utad enn i den daglige virksomheten. Politisk rommer den mange retninger, fra kristenfolk til "reformkommunister" til erklærte anti-marxister a la Stubberud, med innslag av trotskister (Uhl), men også opprørske ungdomssjikt som er erklært mot "politikk" og "ideologi" slik de møter den i Tsjekko. Det er vanskelig å vurdere nøyaktig hvilken rolle KKs og AKPs gjentatte besøk har hatt for vårt rennomme i C 77. Deler av bevegelsen kjenner oss godt, er fulle av respekt for arbeidsstilen, påståeligheten, lojaliteten og interessen vi viser, og mange er nysgjerrige på oss fordi vi er "kinesere" og kommunister som slåss som faen mot Sovjet, men de begriper ikke at det går an å ha Stalin over leder-headingen. En del av dem har fått øynene opp for at marxist-leninister er mer enn bresjnevistisk og husak'sk retorikk, men noen blir også skremt av vår ideologiske holdning. Er det noe samlende kjennemerke for hele den tsjekkoslvakiske opposisjonsbevegelsen, så er det en mer eller mindre reflektert anti-stalinisme OG anti-"kommunisme", folk setter likhetestegn mellom stalinisme og okkupasjonen i 1968. Men mange er fortsatt tilhenger av sosialistiske ideer, har ingen illusjoner om USA, og er nysgjerrige på Kina.

1. Premissene for notatet

Notatet er et hastverksarbeid. Jeg som skriver det ble varslet på kort tid. Jeg har ikke hatt anledning til å gå gjennom det og finpusse formuleringer. Notatet står som jeg skrev det ned på noen timer. Det vil være formuleringer jeg kan komme til å angre. På den andre sida har jeg såpass tillit til partiet, dets ledelse og dets medlemmer at de vil skjønne at det er bedre at jeg lufter meg ut nå, og ikke vil "stemple" meg om jeg begår teoretiske bommerter eller gjør andre feil i framstillinga.

2. Historien om et dårlig støttearbeid.

Det kampucheanske folket har ingen grunn til å være fornøyd over det vi har gjort for dem i Norge. Frigjøringskampen i Kampuchea ble i mange år sett på som et underbruk av frigjøringskampen i Vietnam. En egen organisasjon for Kampuchea ble ikke starta før i april 1975, og fikk da navnet Vennskapssambandet. Noen kadre med interesse for området og erfaring fra Vietnam-arbeid ble satt på jobben. Det første året, så vidt jeg husker, hadde VNK over 300 betalende medlemmer. Det var i stand til å mobilisere noen hundre folk til egne møter, uten særlig hjelp fra partiets distriktsorganisasjon i Oslo. VNK ble formelt etablert i noen få andre byer. Henvendelser til sentralkomiteen om å få hjelp til å nedsette lokalavdelinger i byer utenom Oslo ble gjort flere ganger uten resultat.

VNK ble stiftet gjennom et opprop som inneholdt mange viktige og interessante navn. Bare et fåtall av disse hadde anledning til å drive noe arbeid i det daglige. Etterhvert ble også noen av disse trukket ut av VNK, og de ble ikke erstatta. VNKs virksomhet ble etterhvert mindre, og det greidde ikke å mobilisere flere aktivister på egen hand. Det dreiv dårlig økonomisk arbeid, på samme måte som resten av bevegelsen rundt partiet, og etterhvert sa gjeldsbyrden overfor trykkeriet stopp for enhver fortsettelse av egen propaganda.

Det oppsto etterhvert uenighet mellom ledelsen i VNK og representanter for partiets internasjonale utvalg i synet på utviklingen i Kampuchea.

Uenigheten ble skarpere etterhvert som tida gikk, og særlig skarp etter den vietnamesiske invasjonen og erobring av Phnom Penh i januar 1979.

Siden invasjonen har støttearbeidet gått svært dårlig. I Oslo er det fremdeles ikke noe fungerende initiativkomite. I Bergen er det en fungerende gruppe som blant annet har greidd å samle inn rundt 25 000 kroner til

Demokratisk Kampucheas Røde Kors. I Tromsø er det også ei gruppe som fungerer bedre enn den i Oslo. Ved flere steder har det vært organisert støttemøter/debattemøter/konfrontasjonsmøter om Kampuchea etter nyttår 1980, men siden Afghanistan er Kampuchea så avgjort falt i skyggen.

Om partiet er det det å si at det ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor kampucheanerne.

I april 1979 var en kampucheansk regjeringsdelegasjon på rundreise i Norden. ^{En representant for partiet} sa høgtidelig til dem at partiet på ingen måte hadde ytt nok i solidaritetsarbeidet for det kampucheanske folket, men at nå ville dette bli oppprioritert og en bred organisasjon ville bli danna. Løftet er ikke holdt.

Situasjonen i Oslo er særlig prekær. Her falt de fleste av dem som har drevet Kampuchea-arbeid siden 1975 fra i januar. Et glimt med et utmerket opprop, støttet av representanter for samtlige stortingspartier med unnaak av SV, ble ikke fulgt opp. Det ble gitt en unødvendig konsesjon til Hans Henrik Ramm, sekretær for Høyres stortingsgruppe, under demonstrasjonen i Oslo 16. januar 1980. Forholdet til to aktivister fra KrFU - uten dem ville det ikke blitt noe opprop - ble ikke fulgt opp da de lot seg presse av krefter innen KrF til å bryte samarbeidet med ml'erne. Nå er det bare fire folk som har drevet et slags kontinuerlig arbeid - de laga transparent til 1. maidemonstrasjonen. Av disse er en helt uerfaren, en er helt lei (sitter også i 21. august komiteen og gjør heller ingenting der) og de to andre er travelt opptatt på mange andre felter.

Linja er grei: Det skal drives støttearbeid overfor Kampuchea. Men som Mao så treffende har sagt: Uten kadre går det ikke. Ikke fra noe partiinstans, hverken tilknyttet sentralkomiteen eller distriktsstyret i Oslo, har organiseringen av Kampuchea-arbeidet blitt sett på som et problem.

3. Hva veit vi om Kampuchea?

Under hele perioden med Demokratisk Kampuchea, og etter den vietnamesiske erobringa av Phnom Penh, har det vært et virkelig stort problem å prøve å få et grep om hva som egentlig skjer i landet. Samtaler med andre som arbeider for Kampucheas i andre land - George Hildebrand - viser at dette problemet er felles for alle. I vinter kom Hildebrand til Norge og betonet blant annet at man ikke måtte feste tillit til noe av det representanter for Demokratisk Kampuchea sa, med mindre det fantes uavhengige kilder som kunne bekrefte det.

For et parti som har bygd hele sitt kjennskap til Kampuchea på tillit til representanter for den lovlige regjeringa bygger dette på svære problemer. Vi er nødt til å foreta en revurdering av hele den frigjorte perioden 1975-78.

Hittil har vi vært svært opptatt av å vise til svakhetene i propagandaen

til Kampuchear motstandere. Men vi har ikke vært villige til å se i øyne svakhetene i vår egen propaganda for Demokratisk Kampuchea. Vi har dokumenter nå som burde gi en viss pekepinn. For eksempel praktiserte ikke kampucheanerne den fullstendige likheten som de er blitt beskyldt for av deres fiender og som vi har forsvart. Det kampucheariske samfunnet under det revolusjonære styret som tok over etter 17. april 1975 ble delt inn i tre kategorier etter hvordan de hadde forholdt seg til frigjøringskrigen. Hvilken kategori man tilhørte var avgjørende for den behandlingen man fikk. For eksempel sier Poc Mona at hun, som nyankommet lojal kader fra Paris, fikk langt bedre mat enn de lojale bondekadrene. På den andre sida fikk studenter som hadde oppholdt seg i Phnom Penh under frigjøringskrigen lavere rasjoner enn de alminnelige bøndene, enda de ble satt til beinhard nydyrkingsarbeid i jungelen sør for Battambang, med samme manglende praksis i kroppsarbeid som Poc Mona og hennes gruppe. (Poc Mona arbeidet ved GRUNK-kontoret i Paris fram til desember 1975. Så dro hun hjem. Etter invasjonen ble hun sendt til Beijing, der hun fødte sitt barn. En stund jobbet hun i Geneve, nå er hun tilbake i Paris ved UNESCO-delegasjonen til Demokratisk Kampuchea. Hun var i Norge 1. mai, og hun representerte Kampuchea ved FNs kvinnekongress i København.)

Vi er nødt til å gå gjennom det våre folk så i Kampuchea, det andre vestlige journalister så der, det flyktninger forteller nå og det flyktninger fortalte før, osv. Vi bør komme i kontakt med folk som Lek Hor Tan i London, som har begrunnede oppfatninger over hvor mange som egentlig strøk med - av mishandling og andre årsaker - under de harde åra da kampucheanerne prøvde å løfte seg opp etter sine egne bukseseler, og avviste også tilbud om hjelp fra vestlige land.

Jeg og min fotograf var sjøl vitne til forandringen hos tolken vår, som fra å forsvare "Pol Pot" ble mer og mer skeptisk etterhvert som hun fikk kontakt med slekt og venner i flyktningeleirene og fikk historien om hvordan hennes egen familie var blitt behandlet. Hun kom fra et typisk småborgerlig miljø i Phnom Penh, og hvis hennes familie har fått en typisk behandling så må man regne med at atskillelige hundretusener, særlig etniske kinesere, har strøket med, ikke som følge av manglende ressurser, men som ofre for en bevisst ubarmhjertig og uforsonende politikk.

Et eksempel om hvordan vi er blitt bevisst forledet av de kampucheanerne vi har hatt kontakt med. Delegasjonen vår studerte Kampuchea - det pengeløse samfunnet. I Røde Fane trykker vi en lang artikkel som blant annet teoretiserer over muligheten for et pengeløst sosialistisk samfunn over lengre tid. Det vi ikke var blitt fortalt var at allerede et par måneder før delegasjonen besøkte Phnom Penh var en finansminister utpekt som forberedte overgangen til en pengeøkonomi.

4. Motivene for støttearbeidet

Jeg understreker at dette avsnittet gjelder våre motiver for å drive støttearbeid for Kampuchea, ikke hvilken taktisk linje vi skal legge oss på i sjølve støttearbeidet. Og motivene for støttearbeid er noe annet enn motivene for å lære av det som har skjedd og som skjer i Kampuchea.

Et folk er i ferd med å gå dukken. Det har skjedd før, blant annet i Tsarens Russland og i Stalins Sovjet. Representanter for Demokratisk Kampuchea gjentar det til det kjedsommelige. Ikke desto mindre er det sant. Og den kjensgjeringen bør virkelig gå opp for oss, før vi prøver å innbille oss at vårt behov for å drive solidaritetsarbeid med Kampuchea primært stammer fra en objektiv analyse av verdenssituasjonen sett i strategisk perspektiv.

Det kalde verdenstrategiske synspunktet er på sin plass. Men det må være underordna. Hvis ikke vi greier å frigjøre en del elementære menneskelige følelser og sette verdensstrategien tilside vil vi tørke inn.

Et folk er i ferd med å gå dukken. Det er utsatt for en okkupasjonsmakt som uten overvåkning fra verdensopinionen kan gå rundt i de indre områdene med sin terror, sin giftgass, sin nedslaktning av bønder, sine voldtekter osv. Det finnes bevis for at de oppfører seg sånn i grenseområdene mot Thailand. Ikke bare sier Demokratisk Kampuchea det. Den thailandske overkommandoen sier det. Flyktingene sier det. Leger og sjukepleiere som jobber som frivillige sier det. Thailenderne fikk sjøl erfare en del da Vietnam gikk over deres grense 23. juni i år. Videre sier den thailandske etterretningen at det foregår opposisjon langt inne i Kampuchea, mot grensa til Vietnam og mot grensa til Laos. Dette burde jeg male ut mye lenger.

Et folk er i ferd med å gå dukken, og så tror mesteparten av våre partikamerater og av det norske folket at det er tilstrekkelig med å forsvare kravet Vietnam ut av Kampuchea, og å drive tilstrekkelig med humanitært arbeid for å holde liv i den vietnamesiske hæren, geriljahæren og de kampucheaniske sivile. Det foregår et folkemord. Vi burde anstrenge oss til det ytterste for å samle materiale om folkemordet, sjøl om Demokratisk Kampuchea-representantene ikke er særlig hjelpsomme, og skrike dette ut over hustakene. Vietnam fortsetter dette folkemordet i ly av at folk hater Pol Pot så mye at det egentlig er hip som hap for nordmenn om Vietnam fortsetter sin okkupasjon eller ikke. Det er jo beklagelig med brudd på prinsippet om nasjonal sjølråderett.

Og for at argumentene våre om folkemord i dag skal bli trodd, så må vår oppfatning av om det var folkemord eller ikke før 1978 være like overbevisende og like veldokumentert. Når det ikke er tilfelle er vi nødt til å henfalle til den kalde verdensstrategien. Men vi får ikke arbeiderklassen eller andre til å bli virkelig indignert og engasjert av den grunn.

5. Målet for støttearbeidet

Støttearbeidet trenger både bredde og aktivisme. Før dreiv vi våre egne fronter og var svært så aktive. Den siste tida har vi vært breiere, men vi har slutta å være aktive. Nå får vi se å holde oss til den riktige linja: bredde og aktivisme.

Det krever at partiet setter av krefter i form av medlemmer som ønsker å jobbe med saka og som er dyktige. De fleste av de som blir satt av må ha dette som hovedoppgave over lengre tid. Det må være et perspektiv på dette, fordi støttearbeidet med Kampuchea vil nødvendigvis vare i mange år.

Så kan det settes opp en rekke målsettinger for arbeidet.

Det er ikke anerkjent i Norge at det kampucheanske folket er i ferd med å gå dukken. For å overbevise om det trengs det en dyktig opplagt propagandakampanje. Det må bli klart for så mange som mulig hva Vietnam er i ferd med å gjøre. Her er det nødvendig å kople sammen med hva Vietnam er i ferd med å gjøre hjemme hos seg sjøl.

Regjeringen i Demokratisk Kampuchea må i praksis aksepteres som ei regjering Norge anerkjenner. I dag er ikke dette tilfellet. NRK ser på Heng Samrin og hans drabanter som Kampuchreas regjering. Da en regjeringsdelegasjon fra Pol Pot var her i april i fjor ble de sendt til underordnede funksjonærer i UD.

Det må bli anerkjent at denne regjeringen fører en kamp for å redde sitt folk og frigjøre sitt land. Den må støttes i dette både politisk og materielt. Det må hamres inn at den har krav på våpen og mat - ikke bare til sine sivile men også til sine soldater.

NRK må i det minste fortelle om motstanden og overgrepene i Kampuchea. Det må bli debattprogrammer om Kampuchea, og det må være en sjølsagt ting at de som er aktive i støttearbeidet blir med.

Det trengs mye ekspertise for å gjennomføre dette. Det krever at solidaritetsarbeiderne har adgang til og tid til å skolere seg. Sjøl har jeg lyst til å bruke tid til å samle sammen dokumenter. Allerede nå får vi langt mer til KK for eksempel enn vi er i stand til å absorbere.

6. Diskusjon og polemikk

I januar i år, ble det plutselig "inn" å trekke Kampuchea-spørsmålet inn i anti-imperialistiske møteserier, organisert av 3VKer eller studentersamfunder. Det var bra. På den andre sida ble dette skjemet i flere tilfeller av at man følte seg forpliktet til å gjøre det til konfrontasjonsmøter med SV eller SVaktige elementer - folk som støtter invasjonen.

Dette er som å diskutere Vietnam med Ky-gutter i begynnelsen av sytti-åra.

Diskusjon og polemikk bør førds med sikte på primært å trekke flere folk inn i solidaritetsarbeidet, med folk som fra før føler at noe bør gjøres for Kampuchea, men som lider av en eller annen form for Pol Pot-kompleks. Det er mange slike. Røde Kors og Kirkens Nødhjelp er fulle av dem. Liv Ullmann er et framtrødende eksempel. Og vi bør anerkjenne at disse menneskene kan ha mye å lære oss når det hjelder praktisk arbeid. Det er de som har gjort mest for Kampuchea. Flyktning 79 er den største solidaritetsinnsamling med Kampuchea det norske folket noengang har prestert. Og det er blant disse det er mest behov for diskusjoner om hvordan hjelpen skal fordeles når den først kommer til Sørøst-Asia. Her har vi mye å gi, i form av kunnskaper om Vietnam - den dagen vi greier å skaffe oss så mange kunnskaper at vi formulerer oss overbevisende.

7. Våre kontakter med kampucheanere

Disse kontaktene er alt for snevre og for sjeldne. Vi har holdt oss til representanter for Demokratisk Kampuchea, med unntak av den turen KK hadde til grenseområdene mellom Thailand og Kampuchea. Dette snevrer inn vårt eget perspektiv på landet, og det hindrer oss i å skaffe oss kjennskap til de mange politiske strømningene som gjør seg gjeldende blant de kampucheaniske patriotene.

Videre har vi hatt feilaktige tendenser i retning av å se på Røde Khmer som en blokk. Vi veit for lite om fraksjonsstridighetene fram til 1978 - enda det finnes materiale på dette som vi kan skaffe oss og studere. Det vi veit er for eksempel at teorien om at Khieu Samphan ikke er partimedlem faktisk har en del for seg, og at for eksempel FN-delegasjonen i New York er leda av en mann (Thiounn Prasith) som kan spille en viktig rolle i å

få en enhet mellom Røde Khmer, ulike eksilgrupper og ulike Khmer Seri grupper. I Paris og i USA finnes mange ulike kampucheanske eksilgrupper som gjenspeiler hvordan det går med enhetsfrontarbeidet. Hildebrand varslet en nedgang i Sihanouks innflytelse ut fra samtaler han hadde med eksil kampucheanere i Los Angeles, og dette ser ut til å ha holdt stikk. Det dreier seg om anti Pol Pot folk som var irritert over at Sihanouk ikke så på Pol Pot-folka som patrioter.

I Paris er det tilhengere av både Sihanouk og Son Sann, den av Khmer Seri lederne som ser ut til å ha størst politisk innflytelse i grenseområdene, og som ser ut til å være nøkkelen til å realisere den enhetsfronten Khieu Samphan drømmer om.